YUNANİSTAN DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI'NIN İSKEÇE VE GÜMÜLCİNE'DEKİ YENİ MÜFTÜ ATAMALARINA İLİŞKİN İKİYÜZLÜ AÇIKLAMASI

Teoman Ertuğrul TULUN

Analist

Analiz No : 2026 / 49

30.10.2026

Bu yazı AVİM tarafından ilk olarak 26 Ekim 2026'da yayınlanmış İngilizce bir makalenin betimleyici Türkçe çevirisidir.

Giriş

Batı Trakya'daki Türk Müslüman azınlığın kendi müftüsünü seçme hakkı olmasına ve bu talebi yıllardır dile getirmesine, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) Yunan hükümetinin bu tür atama uygulamalarının din ve dernek özgürlüğünü ihlal ettiğini defalarca tespit eden kararlarına rağmen, Yunan hükümeti kısa süre önce İskeçe ve Gümülcine müftülüklerine yeni atamalar yapmıştır. Anadolu Ajansı'nın bu konudaki haberine göre, söz konusu atamalara ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi Yunanistan Resmi Gazetesi'nde yayımlanmıştır. Yürürlüğe giren kararnameye göre, daha önce İskeçe'nin atanmış müftü yardımcısı olan Bilal Kara Halil, Gümülcine müftüsü olarak, İstanköy'de (Kos) din görevlisi olarak görev yapan Şükrü Şerif Damatoğlu ise İskeçe müftüsü olarak atanmışlardır. Kararnamelerde, her iki müftünün de beş yıllık bir süreyle görev yapacağı ve bu sürenin bir kez uzatılabileceği belirtilmektedir.[1] İlgili kararnamelerin yayımlandığı Yunanistan Resmi Gazetesi'nin (21 Ekim 2026 tarihli, 1662 numaralı) ilgili bölümünün bağlantı adresi ve bu kararnamelerin Gümülcine ve İskeçe ile ilgili kısımlarının İngilizce çevirisi, konuyla ilgili gelecekte yapılabilecek akademik araştırmaları kolaylaştırmak amacıyla aşağıdaki dipnotta verilmiştir.[2]

Batı Trakya'daki Türk-Müslüman Azınlığın Dini Haklarının Hukuki Çerçevesi 1913'e Kadar Uzanmaktadır

AVİM'in birçok yorumunda/analizinde ayrıntılı olarak incelediğimiz gibi, son yıllarda Yunan

devletinin Türk azınlığın dini liderliğine müdahalesi yoğunlaşmış ve Lozan Antlaşması ile korunan özerkliği baltalamaya yönelik sistematik bir yaklaşım ortaya çıkmıştır. 1991'deki yasama reformlarından bu yana Atina, müftülerin cemaat temelli seçiminden, devletin dini liderleri atadığı yukarıdan aşağıya bir sisteme tek taraflı olarak geçiş yapmış ve hem tarihi uygulamayı hem de yerel Türk nüfusunun açık isteklerini göz ardı etmiştir. Uluslararası raporlarda ve hukuk literatüründe eleştirilen bu politika, azınlıkların dini özerkliğini güvence altına alan Lozan Antlaşması'nın 37-45. maddelerinin ruhuna ve lafzına doğrudan doğruya aykırıdır.[3] Bu bağlamda, zikredilen Lozan Antlaşması maddeleri bu konuda tek uluslararası yasal çerçeve değildir. Örneğin, Yunanistan ile Osmanlı İmparatorluğu arasında 1913 yılında imzalanan Atina Anlaşması, Türk azınlığının dini özerkliği için ek bir temel yasal çerçeve görevi görmektedir. Bu anlaşmanın 11. maddesi, Yunanistan'daki Müslüman toplulukların dini liderlerini özgürce seçme, dini kurumları denetleme ve kendi dini eğitimlerini yönetme haklarını açıkça güvence altına almaktadır. Söz konusu 11. Madde, Müftüler, her biri kendi topluluğu içinde, Müslüman seçmenler tarafından seçilecektir hükmünü içermektedir.[4]

Yunanistan'ın 4964/2022 sayılı Çevresel Lisanslamanın Basitleştirilmesi ve Açık Deniz Rüzgar Enerjisi Santrallerinin Geliştirilmesi İçin Bir Çerçeve Oluşturulması Kanunundaki Dikkat Çekici Bir Anormallik

Dikkatli bir okuyucunun fark etmiş olabileceği gibi, Yunanistan'ın son zamanlarda sözde müftü atamalarına ilişkin aşağıdaki dipnotta belirtilen kararname, Çevresel Lisanslamanın Basitleştirilmesi ve Açık Deniz Rüzgar Enerjisi Santrallerinin Geliştirilmesi İçin Bir Çerçeve Oluşturulması başlıklı bir kanuna atıfta bulunmaktadır. Bu bağlamda, kararname, bu atamaların, tuhaf ve konuyla alakasız başlıklı yukarıda değinilen kanunun B Bölümünün C Maddesi uyarınca yapıldığını belirtmektedir. Bölüm başlığı ise ilginç bir şekilde "Trakya'da Müftülerin ve Vekil Müftülerin Konumu ve Statüsü"dür.[5]

Batı Trakya'da müftülerin atanmalarının ve statülerinin Türkiye ve uluslararası insan hakları örgütleriyle hassas ilişkileri içeren son derece duyarlı bir siyasi ve iç mesele olduğu şüphesizdir. Yasama organının, "Müslüman Müftülerin Atanması ve Düzenlenmesi" başlıklı ayrı bir yasa tasarısı sunmanın kaçınılmaz olarak yoğun medya incelemesine, uzun süreli parlamento tartışmasına ve hem Türk Müslüman azınlığın hem de Türkiye'nin sert tepkisine yol açacağını öngörmüş olması muhtemeldir. Sonuç olarak, bu hükümleri acil ekonomik ve ekolojik konulara odaklanan kapsamlı bir yasa tasarısının derinliklerine gömmeyi tercih etmiş olmaları, böylece konunun büyük ölçüde fark edilmemesini sağlamayı ve aynı zamanda siyasi ve medya kaynaklı tartışmaları en aza indirmeyi amaçlamış olmaları kuvvetli bir olasılıktır

Yunanistan'ın söz konusu yasayı kabul ederken izlediği bu antidemokratik hayalet haline getirerek gizleme stratejinin", en hafif tabirle, azınlık haklarındaki önemli değişiklikleri kamuoyu tartışmasından kasıtlı olarak gizlemeye yönelik ikiyüzlü bir tutumu yansıttığını söylemek haksızlık olmayacaktır.

Türk ve Yunan Dışişleri Bakanlıklarının bu konudaki açıklamalarının kısa içerik

Türk Dışişleri Bakanlığı'nın 24 Ekim 2026 tarihli "Batı Trakya'daki Türk Azınlığının Müftülerine Yönelik Yunanistan Politikaları" başlıklı açıklaması, temel haklara ve özgürlüklere dikkat çekmektedir. Batı Trakya'daki Türk Müslüman Azınlığının açıklamalarına değinen Bakanlık, Yunanistanın Lozan Barış Antlaşması ve uluslararası anlaşmalar kapsamında güvence altına alınan bu hakları, Gümülcine ve İskeçede sözde müftüler atayarak hiçe saymaya devam ettiğini vurgulamaktadır.[6] Açıklamada, Müftülük kurumunun, Batı Trakya'daki Türk Azınlığının dini, sosyal ve kültürel kimliğinin ayrılmaz bir parçası olduğunanna dikkat çekilmekte, Yunanistan, ülkedeki resmi bir azınlık olan Batı Trakya'daki Türk Azınlığı tarafından seçilen müftüleri tanımayı reddederek, Azınlığın iradesini ve dini özgürlüğünü görmezden geliyor ve böylece temel insan haklarına ilişkin çarpık bakış açısını bir kez daha ortaya koyuyor denilmektedir. Bakanlık, açıklamanın sonunda nazikçe Yunan yetkililerini, Azınlık tarafından seçilen meşru müftüleri tanımaya ve atanmış müftüleri dayatma girişimlerine son vermeye davet etmektedir.

Şimdi de Yunanistan Dışişleri Bakanlığı'nın konuyla ilgili açıklamasına bakalım. Yunanistan Dışişleri Bakanlığı öncelikle şu ifadeleri kullanmaktadır: Trakya'daki Müslüman Azınlığın hukuki statüsünü düzenleyen 1923 Lozan Antlaşması açık ve nettir: Bu bir dini azınlıktır. Karakteri keyfi olarak sorgulanamaz veya yeniden tanımlanamaz. Trakya'daki Müslüman Azınlık Yunan vatandaşlarından oluşmaktadır ve Yunan toplumunun ayrılmaz bir parçasıdır. Yunanistan, 4964/2022 sayılı Kanun ile, azınlık üyelerinin (kadınlar da dahil olmak üzere) katılımıyla müftülerin seçimi için modern ve demokratik bir süreç oluşturmuş, böylece şeffaflığı artırmış ve dini özgürlüğe tam saygı gösterilmesini sağlamıştır. Açıklamanın devamında ise aynen şu ifadeler yer almaktadır:

> Türkiye'nin Yunanistan'a dini özgürlük ve insan haklarına saygı konusunda ders vermesi, en hafif tabirle, ikiyüzlülüktür; dahası Türkiye'de müftüler devlet tarafından atanmaktadır. Bu tür öğütlerin inandırıcı olması için öncelikle sözler ve eylemler arasında tutarlılık olmalıdır.[7]

Açıklamada, dini inancın özgürce uygulanmasının temel bir hak olduğu, ancak bu hakkın seçici olarak kullanılamayacağı ve egemen bir devletin iç işlerine müdahale için bahane olarak kullanılamayacağı belirtilmektedir. Ayrıca, Hukukun üstünlüğüne bağlı bir Avrupa devleti olarak Yunanistan kanun önünde eşitlik ve eşit vatandaşlık ilkelerine tam olarak bağlı olarak tüm vatandaşlarının haklarını korurken, uluslararası hukukun tamamını da savunmaktadır denilmektedir.

Bu bağlamda nesnel bir değerlendirme yapıldığında, Türkiye Dışişleri Bakanlığı açıklamasının, Türkiyenin konuya ilişkin tutumunu resmen kayıt altına alan ve bunu profesyonel bir biçimde yansıtan diplomatik bir dille kaleme alındığı görülürken; Yunanistan Dışişleri Bakanlığı açıklamasının ise diplomatik incelikten yoksun, dengesiz ve tedirgin bir ton taşıdığı, sert sözel çatışmaların tehlikeli sularına girdiği ve kışkırtıcı bir zorbalık niteliği sergilediği görülmektedir. Sözkonusu Yunanistan Dışişleri Bakanlığı açıklamasının, gerek kurumsal düzeyde gerekse sorumluluk bilinciyle hareket etmesi gereken siyasi figürler tarafından Yunanistan'da son dönemde Türkiye'ye yönelik olarak yapılan açıklamalarda sıkça görülen kışkırtıcı ve saygısız dil ile benzer nitelikte bir üslup içediğni söylemek mümkündür. Bu tutumun tehlikeli ve sorumsuz bir yaklaşım olduğunu

akılda tutmakta fayda vardır.

Sonuç

Batı Trakya'daki Türk-Müslüman azınlığın karşı karşıya kaldığı en önemli sorunlardan biri müftülerin atanmasıdır. Yunanistan, uzun süredir devam eden bu soruna adil bir çözüm bulmaktan sürekli olarak kaçınmış, bunun yerine uluslararası hukuki geçerliliğe sahip belgeleri görmezden gelmeyi tercih etmiştir. Gümülcine ve İskeçe Müftülüklerine yapılan son atamalar, Türk-Müslüman azınlığın taleplerinin ve beklentilerinin bir kez daha göz ardı edildiğini göstermektedir. Bu, yalnızca Yunanistanın iç yetki alanına giren idari bir mesele değildir; aksine, Batı Trakyadaki Türk Müslüman azınlığın dini kimliğiyle, kolektif iradesiyle ve bu tür antidemokratik uygulamalardan bağımsız olarak kendi dini liderlerini belirleme hakkıyla doğrudan bağlantılı temel bir konudur. Yunan hükümetinin, dini liderleri bizzat kendisinin ataması yerine, Türk azınlığın kendi dini liderlerini seçmesine izin verdiği geçmiş uygulamaya geri dönmesi son derece yerinde olacaktır. Bu adımın benimsenmesi, iki ülke arasındaki tartışmalı konulardan en azından birini ortadan kaldırabilir.

Bu haklar, mevcut uluslararası hukuk belgelerine dayanmaktadır. Yunanistan, bir dizi ısrarlı oldubitti yoluyla, Batı Trakya'daki Türk-Müslüman azınlığın haklarını ihlal etmeye devam etmektedir.

Yunanistan Dışişleri Bakanlığı, yukarıda söz konusu açıklamasında, adayların bir komite tarafından seçildiğini ve atamaların bu kurul aracılığıyla demokratik bir süreçle gerçekleştirildiğini belirtmektedir. Bahsi geçen kurulun, 4964/2022 sayılı Kanun'un "Danışma Komitesi Kurulması" başlıklı 154. maddesi uyarınca oluşturulan yapı olduğu anlaşılmaktadır. Bu madde daha yakından incelendiğinde, söz konusu komitenin yapay ve keyfi bir şekilde oluşturulmuş bir yapıda olduğu görülmektedir. Böyle bir yapının "modern ve demokratik" olduğunu savunmak, oldukça saf olmayı gerektirir.

Yunanistan'ın, Batı Trakya'daki Türk-Müslüman azınlığın haklarını [redacted] eğitim ve dinî konularda [redacted] ısrarla ihlal etmesi, Türk kamuoyunda kaçınılmaz olarak huzursuzluğa yol açmaktadır.[8] Yunan makamlarının, Yunanistan'daki Türk azınlığa yönelik insan hakları bağlamındaki kabul edilemez tutumlarına son vermelerinin vakti gelmiştir.

*Resim: *Anadolu Agency*

[1] Anadolu Ajansı. Yunanistan'da Türk azınlığın itirazlarına rağmen Gümülcine ve İskeçe'ye müftü atandı. ((Despite objections from the Turkish minority, muftis have been appointed to Gümülcine and İskeçe in Greece). By Ayhan Mehmet. 22 October 2026. https://aa.com.tr/tr/dunya/yunanistanda-turk-azinligin-itirazlarina-ragmen-gumulcine-ve-iskeceye-muftu-atandi/4097376

[2] https://religiousaffairs.minedu.gov.gr/images/Files/Law_4964-2022_Articles_137-162_eng.pdf

1. For Gümülcine

MINISTRY OF EDUCATION, RELIGIOUS AFFAIRS AND SPORTS

Appointment of Bilal Kara Halil, son of Behri, as Mufti at the Muftiate of Komotini.

THE PRESIDENT OF THE HELLENIC REPUBLIC

Having regard to:

1. The provisions:

a) Of Articles 143, 147 par. 1, 148, 149, 153, and 156 of CHAPTER B POSITION AND STATUS OF MUFTIS AND ACTING MUFTIS IN THRACE, under PART C of Law 4964/2022, titled Provisions for the simplification of environmental licensing, the establishment of a framework for the development of Offshore Wind Farms, addressing the energy crisis, environmental protection, and other provisions (Government Gazette, Series A, 150),

b) Of Article 58, par. 5, case (c) of the Presidential Decree... 18/2018

2. The reasoned opinion dated 07.07.2026 of the Advisory Committee provided for in Article 153 of Law 4964/2022, according to which Bilal Kara Halil is the only suitable candidate for the position of Mufti.

3. The decision of the Minister of Education, Religious Affairs and Sports, bearing reference number 106547/Θ1/07.08.2026, by which Bilal Kara Halil, son of Bechri, is selected as the Mufti of Komotini, on the grounds that: a) he meets the qualifications set out in Article 148 of Law 4964/2022, and b) none of the impediments or incompatibilities stipulated in Article 149 of Law 4964/2022 apply to him. Upon the proposal of the Minister of Education, Religious Affairs and Sports, we hereby decide:

We appoint, in accordance with Article 156, paragraph 1, of Law 4964/2022, in conjunction with Articles 148 and 149 thereof, Bilal Kara Chalil, son of Bechri □□□□□□ of Identity Card No. A03887193 and possessing the requisite legal qualifications □□□ Mufti of the Muftiate of Komotini, for a term of five (5) years, which may be renewed once (1).

We entrust the Minister of Education, Religious Affairs and Sports with the publication and execution of this decree.

(Certification No. G.D.O.Y./Ministry of Education, Religious Affairs and Sports: 7519/6.10.2026).

(Registration Certification No. in the Public Administration Human Resources Management System: 7069336582/13.10.2026).

(Certification No. of the Directorate for Programming and Development (DIPAAD)/Ministry of the Interior: 114650/13.10.2026).

Athens, October 2, 2026

The President of the Republic

KONSTANTINOS AN. TASOULAS

The Minister of Education, Religious Affairs and Sports

SOFIA ZAKHARAKI

2. For İskeçe

Appointment of Sioukri Serif Damadoglou, son of Achmet, as Mufti at the Muftiate of Xanthi.

THE PRESIDENT OF THE HELLENIC REPUBLIC

Having regard to:

1. The provisions of:

a) Articles 143, 147 par. 1, 148, 149, 153, and 156 of CHAPTER B (Position and Status of Muftis and Acting Muftis in Thrace) of PART C of Law 4964/2022, entitled Provisions for the simplification of environmental licensing, the establishment of a framework for the development of Offshore Wind Farms, addressing the energy crisis, environmental protection, and other provisions (Official Gazette, Series A, No. 150),

b) Article 58, par. 5, case (c) of Presidential Decree 18/2018, entitled Organization of the Ministry of Education, Research and Religious Affairs (Official Gazette, Series A, No. 31). 2. The reasoned opinion dated 08.07.2026 of the Advisory Committee provided for in Article 153 of Law 4964/2022, according to which Sioukri Serif Damadoglou is the only qualified candidate for the position of Mufti.

3. The decision of the Minister of Education, Religious Affairs and Sports, bearing reference number 106549/Θ1/07.08.2026, by which Sioukri Serif Damadoglou, son of

Ahmet, is selected as the Mufti of Xanthi, on the grounds that: a) he meets the qualifications set out in Article 148 of Law 4964/2022, and b) none of the impediments or incompatibilities stipulated in Article 149 of Law 4964/2022 apply to him. Upon the proposal of the Minister of Education, Religious Affairs and Sports, we hereby decide:

To appoint, in accordance with Article 156, paragraph 1, of Law 4964/2022, in conjunction with Articles 148 and 149 thereof, Sioukri Serif Damadoglou, son of Ahmet □□□□□□□ of Identity Card No. A02984726 and possessing the requisite legal qualifications □□□ Mufti of the Muftiate of Xanthi, for a term of five (5) years, which may be renewed once (1).

We entrust the publication and execution of this decree to the Minister of Education, Religious Affairs and Sports.

(Certification No. G.D.O.Y./Ministry of Education, Religious Affairs and Sports: 6903/18.09.2026).

(Registration No. in the Public Administration Human Resources Management System: 8603654282/13.10.2026).

Athens, September 16, 2026

The President of the Republic

KONSTANTINOS AN. TASOULAS

The Minister of Education, Religious Affairs and Sports

SOFIA ZAHARAKI

[3] Teoman Ertuğrul Tulun. Religious Assımılatıon Policıes In Greece: Pressure On Turkish Muftis As A Continuatıon Of Minorıiy Rights Violatıons. AVİM Commentary No : 2025 / 38, 21.08. 2025 https://avim.org.tr/en/Yorum/RELIGIOUS-ASSIMILATION-POLICIES-IN-GREECE-PRESSURE-ON-TURKISH-MUFTIS-AS-A-CONTINUATION-OF-MINORITY-RIGHTS-VIOLATIONS ; Teoman Ertuğrul Tulun. Lausanne At 103: Selective Abidance By Greece AVİM Commentary No.: 2026/ 42. 24.07.2026. https://avim.org.tr/en/Yorum/LAUSANNE-AT-103-SELECTIVE-ABIDANCE-BY-GREECE

[4] Convention of Athens (Agreement between Greece and the Ottoman Empire), November 14/27, 1913, art. 11, https://www.pollitecon.com/html/treaties/The_Treaty_Of_Peace_Between_Turkey_And_Greece.htm

[5] Official Government Gazette of the Hellenic Republic . Issue A' 150/30.07.2022 . Law 4964/22 (Government Gazette 150 A/30-7-2022): Provisions for the simplification of environmental licensing, establishment of a framework for the development of offshore wind farms, addressing the energy crisis, forestry protection and other provisions. Law 4964/2022 Articles 137-162. PART C MODERNIZATION OF THE MUFTIATES IN THRACE . CHAPTER A ORGANIZATION AND OPERATION OF THE MUFTIATES IN THRACE, https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2024/ggth/Law_4964-2022_Articles_137-162_English.pdf

[6] Turkish Ministry of Foreign Affairs. No: 207, 24 October 2026, Regarding Greeces Policies Toward the Muftis of the Turkish Minority in Western Thrace. 24 October 2026. https://www.mfa.gov.tr/no_-207_-yunanistan-in-bati-trakya-turk-azinliginin-muftuluklerine-yonelik-uygulamalari-hk.en.mfa

[7] Greek Ministry of Foreign Affairs . Announcement by the Ministry of Foreign Affairs regarding the statement by the Ministry of Foreign Affairs of Türkiye and remarks by Turkish officials concerning the Muslim Minority in Thrace (October 24, 2026). https://www.mfa.gr/en/announcement-by-the-ministry-of-foreign-affairs-regarding-the-statement-by-the-ministry-of-foreign-affairs-of-turkiye-and-remarks-by-turkish-officials-concerning-the-muslim-minority-in-thrace-october/

[8] Dr. Teoman Ertuğrul Tulun. The Political Aspect Of The Concept Of Ecumenism And The Fener Greek Patriarchate. AVİM Research Paper No: 8. 7 October 2026. https://avim.org.tr/images/uploads/Rapor/TE-Tulun-Pol-Aspect-Concept-Ecumen-FG-Patriarchate-final-2.pdf

Yazar Hakkında :

Teoman Ertuğrul Tulun , Avrasya İncelemeleri Merkezi'nde (Ankara) analisttir. Dr. Teoman Ertuğrul Tulun, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi doktorasını Ankara İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi'nde tamamladı. Avrupa Birliği Çalışmaları, Küreselleşme, Yabancı Düşmanlığı, Nefret Söylemi Çalışmaları ve Uluslararası İlişkiler *alanlarında çalışmalar yapmaktadır.*

Atıfta bulunmak için: TULUN, Teoman Ertuğrul. 2026. "YUNANİSTAN DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI'NIN İSKEÇE VE GÜMÜLCİNE'DEKİ YENİ MÜFTÜ ATAMALARINA İLİŞKİN İKİYÜZLÜ AÇIKLAMASI ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2026 / 49. Ekim 30. Erişim Kasım 20, 2026. https://avimbulten.org/tr/Analiz/YUNANISTAN-DISISLERI-BAKANLIGI-NIN-ISKECE-VE-GUMULCINE-DEKI-YENI-MUFTU-ATAMALARINA-ILISKIN-IKIYUZLU-ACIKLAMASI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır